

11.12.2024

Vero-osasto

Lausuntoyhteenveto

**luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen
tärkeiden investointien verohyvityksestä**

1. Johdanto

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä (investointihyvitys). Investointihyvitykseen olisi oikeutettu yhtiö, joka toteuttaisi Suomessa suuren ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävän investoinnin, jonka tukikelpoiset investointikustannukset olisivat vähintään 50 miljoonaa euroa.

Investointihyvityksen piiriin voisivat tulla investoinnit uusiutuvaan energiaan, pois lukien sähköntuotanto, sekä uusiutuvan energian varastointiin, investoinnit teollisuusprosessien kasvihuonepäästöjen ja energiankulutuksen vähentämiseen sekä investoinnit erälle ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta strategisille aloille.

Investointihyvitys vähennettäisiin yhtiön maksettavaksi tulevasta yhteisöverosta ja sen määrä olisi 20 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista. Hyvityksen enimmäismäärä olisi 150 miljoonaa euroa yhtiötä kohden. Investointihyvitystä saisi vähentää yhteisöverosta vuonna 2028, ja sitä seuraavana 19 vuotena. Investointihyvitystä saisi kuitenkin vähentää vuodessa korkeintaan kymmenen prosenttia hyvityksen kokonaismäärästä ja aikaisintaan sinä vuonna, kun investointi valmistuu.

Oikeutta investointihyvitykseen tulisi esityksen mukaan hakea etukäteen ja oikeus hyvitykseen tulisi olla myönnettyä vuoden 2025 loppuun mennessä. Oikeutta investointihyvitykseen tulisi hakea ennen investointia koskevien töiden alkamista. Business Finland ottaa hakemuksia vastaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hallituksen esitys on annettu.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu sekä Euroopan komissio on hyväksynyt ehdotetun valtiontuen. Lain voimaantuloajankohdasta säädettäisiin asetuksella.

Hallituksen kevään 2024 kehysriihen kasvupaketin osana päätetyn investointien verohyvityksen tavoitteena on kehysriihikirjauksen mukaisesti saada sähköä hyödyntäviä mittaluokaltaan suuria teollisia investointeja liikkeelle ja samalla tukea puhtaan siirtymän teollisuuden ekosysteemin rakentumista Suomeen. Kehysriihikirjauksen mukaisesti tavoitteena on lisäksi, että hyvitysmalli toteutetaan julkisen talouden kestävyys turvaten.

Yleisemmin hallituksen päättämällä kasvutoimilla pyritään kääntämään heikentynyttä kasvu- ja investointinäkökymää. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on, että tarvetta suorille sopeutustoimille voidaan vähentää. Ehdotetun investointihyvityksen tavoitteena on toimia osana tätä kokonaisuutta ja kannustaa toimijoita toteuttamaan mittaluokaltaan suuria puhtaan siirtymän kannalta tärkeitä hankkeita Suomessa.

Valtiovarainministeriö on lähettänyt esitysluonnoksen lausuntokierrokselle 16.9.2024. Lausuntoaika päättyi 11.10.2024.

Lausuntoja saatiin yhteensä 56 kpl. Esitysluonnoksesta lausunnon antoivat Oikeusministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriö, Ympäristöministeriö, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Mustasaaren kunta, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etla, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Verohallinto, Akkuteollisuus ry, Bioenergia ry, Business Finland, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Elinkeinoelämän valtuuskunta, Elintarviketeollisuusliitto ry, Elävä Itämeri säätiö sr (Baltic Sea Action Group BSAG), Energiateollisuus ry, Finnwatch ry, Hämeen kauppakamari, Kaivosteollisuus ry, Kemianteollisuus ry, Keskuskauppakamari, Metallinjalostajat ry, Metsäteollisuus ry, Oulun kauppakamari, Päijät-Hämeen liitto, Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Asianajaliitto, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Suomen Lähienergialiitto ry, Suomen Sähkökäyttäjät ry, Suomen uusitutvat ry, Suomen Veroasiantuntijat ry, Suomen Vetyklusteri, Suomen Yrittäjät ry, Teknisen Kaupan Liitto ry, Teknologiateollisuus ry, VTT Technical Research Centre of

Finland, Flexens Oy Ab, Fortum Oyj, Green North Energy Oy, Helen Oy, Kemijoki Oy, Neste Oyj, P2X Solutions Oy, Suomen Malmijalostus Oy, Suomen Voima Oy, UPM-Kymmene Oyj, Valio Oy, Vantaan Energia Oy, professori Juha Lindgren, professori Kalle Määttä, professori Pekka Nykänen, Assistant Professor Moritz Scherleitner ja Senior Fellow Timo Viherkenttä.

Lausuntoyhteenvetoon on tiivistetty annettujen lausuntojen keskeinen sisältö. Yhteenveto ei sisällä kaikkia lausunnoissa esiin tulleita asioita. Lausuntojen sanamuotoja on muokattu ja tiivistetty.

2. Yhteenveto lausuntopalautteesta

Lausunnoissa on yleisesti kannatettu ehdotettua investointien verohyvitystä investointien vauhdittamiseksi. EU-maiden harjoittamaan valtiontukikiilpailuun on suhtauduttu varauksellisesti, mutta ehdotettua verohyvitystä on pidetty vallitseviin olosuhteisiin nähden tarpeellisena toimenä, jotta Suomi pystyy osaltaan vastaamaan valtiontukien myötä muuttuneisiin kilpailuolosuhteisiin. Useassa lausunnossa kuitenkin katsottiin, ettei verohyvitys ole tehokkain tuki-instrumentti suurten vihreän siirtymän investointien tukemiseksi, vaan verohyvityksen sijasta tulisi harkita suoraa tukea.

Useissa lausunnoissa on tuotu esiin, että lakiesityksen taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida, ja että veromenetykset voivat olla arvioitua suuremmat, kun verohyvitykseen käytettävälle määrärahalle ei ole ylärajaa. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus on katsonut lausunnossaan, että hyvityksen ei voida odottaa synnyttävän merkittäviä pitkän aikavälin kasvuvaikutuksia tai tasapainottavan julkista taloutta. Myös tuen kannustavaa vaikutusta on kommentoitu usean lausunnonantajan toimesta. Lausuntojen mukaan tuen kannustavan vaikutuksen varmistaminen voi olla haastavaa ja esityksen perusteella jää epäselväksi, millä menetelmillä on tarkoitus varmistaa, että investointihyvitys kohdistuu vain sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät toteutuisi ilman sitä. Verohyvityksen suhdetta minimiverolakiin on kommentoitu useassa lausunnossa ja lausunnoissa on nostettu, että investointihyvitys laskee konsernin efektiivistä veroastetta ja näin ollen mahdollisesti laukaisee velvollisuuden suorittaa täydennysveroa.

Suurimmassa osassa lausunnoista ehdotettua investoinnin 50 miljoonan euron vähimmäisrajaa on pidetty liian korkeana ja investoinnin euromääräistä vähimmäisrajaa on ehdotettu laskettavaksi jopa 1 miljoonaan euroon. Ehdotetun 50 miljoonan euron vähimmäisrajan vaatimuksen on katsottu hyödyttävän erityisesti suuria yhtiöitä ja jättävän tuen ulkopuolelle uusia kasvuvaiheessa olevia pienempiä yhtiöitä samalla heikentäen näiden suhteellista asemaa. Lausunnoissa on lisäksi kommentoitu, että investoinnin vähimmäiskokorajaa olisi tarkasteltava konsernikohtaisesti ehdotetun yhtiö- ja laitospohjaisen tarkastelun sijaan. Mustasaaren kunnan lausunnon mukaan 50 miljoonan euron rajan nostamista tulisi harkita.

Ehdotetun verohyvityksen soveltamisalasta ja soveltamiskriteereistä kommentoitiin erityisesti verkkosähköllä tuotetun vedyn asemaa. Useissa erityisesti teollisuusyritysten sekä näitä edustavien etujärjestöjen lausunnoissa on kritisoitu verkkosähköllä tuotettua vetyä käyttävien hankkeiden rajaamista investointihyvityksen ulkopuolelle. Lausunnoissa on tuotu esiin, että Suomen sähköverkon sähkö on nykyään lähes päästötöntä, eikä sääntelyn tai tukimekanismien tulisi yleisesti ottaen olla vedyntuotannon osalta verkkosähköä poissulkevaa. Lisäksi useassa lausunnossa on korostettu sitä, että kriisi- ja siirtymäpuitteet mahdollistavat myös verkkosähköllä (ml. osin ydinvoimalla) tuotettua vetyä hyödyntävien teollisten tuotantoprosessien vähähiilistämisen investointien tukemisen, ja Suomessa tulisi soveltaa jaksoa 2.6 siinä laajuudessa kuin mahdollista. Useassa lausunnossa korostettiin lisäksi sitä, että lähes päästötön verkkosähkö on yksi Suomen merkittävimmistä kansallisista kilpailueduista. Työ- ja elinkeinoministeriö piti soveltamisalaa uusiutuvan energian osalta laajana. Erityisesti kansalais- ja ympäristöjärjestöjen lausunnoissa korostettiin, että esitetyt päästövähennysvaatimukset voisivat olla tiukempia ottaen huomioon Suomen ilmastotavoitteet.

Investointihyvityksen perusteeksi hyväksyttävien kustannusten osalta kommentoitiin erityisesti palkkojen ja yleiskustannusten rajaamista hyväksyttävien investointikustannusten ulkopuolelle. Tätä kritisoitiin useassa teollisuusyritysten sekä näitä edustavien etujärjestöjen lausunnoissa. Lisäksi muutamassa lausunnossa on kommentoitu, että hyväksyttäviin kustannuksiin tulisi lukea ennen tukihakemuksen jättämistä solmitut sopimukset. Ehdotetun lain hyvitykseen oikeuttavien investointikustannusten kohtuullisuusvaatimusta on pidetty tulkinnanvaraisena ja tätä vaatimusta on ehdotettu poistettavaksi useassa lausunnossa.

Useissa lausunnoissa on kommentoitu uusiutuvan energian hankkeisiin ja teollisuusprosessien vähähiilistämisen- ja energiatehokkuushankkeisiin liittyvää, kriisi- ja siirtymäpuitteista suoraan johtuvaa vaatimusta siitä, että hyvityksellä tuettavan laitoksen olisi oltava valmiina 36 kuukaudessa. Useassa lausunnossa todettiin, että tämä 36 kuukauden aikaraja uhkaa rajata pois suuria ja laaja-alaisia hankkeita. Lyhyen määräajan on katsottu vähentävän mahdollisuuksia hyödyntää hyvitystä ja suosivan hankkeita, joiden suunnittelu on jo käynnissä sen sijaan, että tuki olisi aidosti kannustava. Muutamissa lausunnoissa on ehdotettu, että Suomen tulisi hyödyntää kriisipuitteen sallimia ajallisia reunaehtoja täysimääräisesti ja esityksessä tulisi sallia tuen myöntäminen myös hankkeille, jotka on aloitettu 9.3.2023 tai sen jälkeen.

Lausunnoissa on kommentoitu myös verohyvityksen käytön reunaehtoja. Muutamassa lausunnossa 20 vuoden määräajan hyvityksen käytölle on katsottu olevan julkisen talouden turvaamisen kannalta positiivinen asia. Suhteellisen pitkän käyttöajan on kuitenkin katsottu heikentävän investointihyvityksestä saatavan taloudellisen hyödyn nykyarvoa investointilaskelmissa toisin kuin nopeammassa aikataulussa myönnettävä suora tuki. Pitkän käyttöjakson on myös katsottu heikentävän kannustinvaikutusta. Muutamassa lausunnossa on ehdotettu vuosittaisen kymmenen prosentin vähennysrajan nostamista sekä hyvityksen käyttöiän pidentämistä. Myös mahdollisuutta hyvityksen hyödyntämiseen jo ennen vuotta 2028 on ehdotettu. Joissain lausunnoissa on katsottu, että hyvitystä tulisi käsitellä minimiverolain ehdot täyttävänä palautukseen oikeuttavana veronhyvityksenä, jotta hyvitys olisi yhteensopivampi minimiverosääntelyn kanssa. Useassa lausunnossa on lisäksi kommentoitu ehdotettujen omistajanvaihdoksia ja yritysjärjestelyitä koskevien säännösten olevan suhteettoman ankaria ja kyseisten säännösten poistamista on ehdotettu useammassa lausunnossa.

Oikeusministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota ehdotettuun Business Finlandin määräyksenantovaltuuteen ja lain voimaantulosta säätämiseen asetuksella ja Oikeusministeriö on tuonut esille, että näiden perustuslainmukaisuutta tulisi vielä käsitellä hallituksen esityksessä. Muutamassa lausunnossa on kommentoitu ehdotetun lain takaisinperintää koskevan päätöksen sekä Verohallinnon tekemän oikaisupäätöksen aikarajojen puuttumisen johtavan epäselvään ja oikeusvarmuuden kannalta epätyytyttävään tilanteeseen, ja näin ollen oikaisupäätöksen tekemiselle tulisi laissa määrittää kohtuullinen ja yksiselitteinen takaraja. Verohallinto on lisäksi esittänyt useampia kommentteja muutoksenhakumenettelyä koskien. Lisäksi lausunnoissa oli eräitä teknisiä huomioita pykälisiin ja perusteluihin liittyen.

Muutama teollisuusyritys ja etujärjestö on lausunnoissaan kiinnittänyt huomioita siihen, että ehdotettu investointihyvitys ei huomioi Mankala-yhtiöitä, eivätkä Mankala-yhtiöt pysty hyödyntämään ehdotettua verohyvitystä.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausunnon mukaan maakuntahallitus on saanut tiedoksi ainoastaan alkuyhteenvedon ruotsiksi, joten lausunnon valmistelun ja antamisen edellytykset ovat hyvin rajalliset ja näin ollen maakuntahallitus ei voi ottaa kantaa siihen, koskeeko lakiehdotus tosiasiaissa maakunnan toimivaltaan kuuluvia valtiontukia vai yhteisöverotusta, jossa maakunnalla ja valtakunnalla on jaettu toimivalta. Maakuntahallitus arvioi, että laki tulee vaikuttamaan lähinnä suurempiin yrityksiin, eikä se tule koskettamaan suurinta osaa Ahvenanmaan yrityksistä.

3. Tiivistelmä lausunnoista

Oikeusministeriö toteaa lausunnossaan viranomaisen määräysentekovaltuutta koskien, ettei esitysluonnoksen perusteluissa ole esitetty perustuslain edellyttämiä erityisiä syitä viranomaisen määräyksenantovalle. Jos viranomaisen määräyksenantovalta katsotaan perustelluksi, perustuslain 80 §:n 2 momentin edellyttämät perusteet (erityiset syyt) tulisi hallituksen esityksessä esittää ja hallituksen esityksessä tulisi tätä varten olla jakso esityksen suhteesta perustuslakiin ja säätämisyjärjestyksestä. Oikeusministeriön mukaan viranomaisen määräyksenantovaltuuden sijaan olisi ilmeisesti perusteltua tarkastella vaihtoehtona valtionavustuslain (688/2001) 37 §:ää. Oikeusministeriö toteaa myös, että esitysluonnoksen perustelut lain voimaantulon osalta ovat hyvin suppeat, eikä niistä sinällään pysty päättämään, onko lain voimaansaattamiseksi asetuksella olemassa perustuslain 79 §:n 3 momentin mukainen erityinen syy. Oikeusministeriö nostaa esiin, että esitysluonnoksen perusteella jää epäselväksi, miksi hallitus antaisi eduskunnalle esityksen lain säätämisestä, jos ennakolta ei ole varmuutta siitä, että lailla säänneltävä valtioneuvosto on ristiriidaton suhteessa EU-oikeuteen. Tällaista lähtökohtaa lain säätämiseksi ei voi pitää valtiosääntöisesti kestäväenä ja hallituksen esityksen pohjana tulisi oikeusministeriön näkemyksen mukaan olla tieto siitä, että ehdotettu laki ei ole ristiriitainen suhteessa EU-oikeuteen. Tämä tarkoittaisi myös sitä, että ei ole perusteltua säätää lain voimaantulosta asetuksella.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausunnossaan, että esityksen soveltamisalan mukaisten investointien edistäminen on tärkeää ja erilaisten edistämiskeinojen kartoittaminen ja kehittäminen ovat tarpeen. Verohyvitysjärjestelmällä on mahdollista edistää investointeja ja siltä osin tukea kasvua hallituksen kevään 2024 kehysriihineuvotteluiden yhteydessä lausuttujen tavoitteiden mukaisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kannustavan vaikutuksen täyttämiseksi näyttäisi esityksen perusteella riittävän hakemuksen jättäminen ennen töiden aloittamista. Jos tarkempaa harkintaa ei tehdä, riski sille, että tuetaan hankkeita, jotka toteutuisivat sellaisenaan ilman tukeakin, kasvaa. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että soveltamisala on hyvin laaja ja perustelu on yleisluontoinen. Koska tapauskohtaista harkintaa ei tehdä, Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan olisi tärkeää rajata tukiohjelma koskemaan vain sellaisia investointeja, joita tukiohjelmalla todella tavoitellaan. Soveltamisalan tarkempi rajaaminen auttaisi myös kohdistamaan tukiohjelmaa sellaisille investoinneille, joiden käynnistymisen voidaan olettaa tarvitsevan tukea. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että arvio valtiontaloudellisista vaikutuksista on suuntaa antava ja siten siihen liittyy merkittävää epävarmuutta. Esityksessä ei ole mekanismeja rajaamaan kokonaistukimäärää tilanteessa, jossa se uhkaa kasvaa ennakoitua suuremmaksi. Kun samalla soveltamisala on esitetty laajaksi ja tuen välttämättömyyttä ei arvioida hankkeittain, valtiolta voi tarpeettomasti jäädä saamatta merkittävä määrä verotuloja. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan verohyvitystä ei ole syytä myöntää sellaisille hankkeille ja tukikelpoisiin kustannuksiin, joille tukea on jo myönnetty. Jatkovalmistelussa olisi hyvä selkeyttää enimmäismäärän määräytymistä tilanteissa, joissa yrityksen investointeihin kohdistuu verohyvityksen lisäksi myös muussa muodossa myönnettyä tukea tai sama yritys toteuttaa useamman kriisi- ja siirtymäpuutteiden jaksojen mahdollistaman investoinnin. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan tehtävälle tulisi valtion vuoden 2025 talousarviossa ja tulevassa julkisen talouden suunnitelmassa osoittaa tarvittava toimintamäärärahalisäys Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandille, jotta verohyvityksen täytäntöönpano voidaan hoitaa asianmukaisesti ja vaadittavassa aikataulussa.

Ympäristöministeriö pitää esitettyä investointihyvitystä periaatteessa kannatettavana vallitsevissa olosuhteissa vihreän siirtymän edellyttämien investointien vauhdittamiseksi. Investointihyvityksen vaikutuksia on kuitenkin Ympäristöministeriön mukaan varsin vaikea arvioida etukäteen tietämättä, minkä tyyppisiä investointeja mekanismin vaikutuksesta lähtee liikkeelle. Hallituksen esityksen luonnoksessa myönnetään, että esimerkiksi hyvityksen päästövaikutuksia ei voida tarkasti arvioida. Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että varsinkin lisäiset investoinnit, jotka eivät korvaa jo olemassa olevaa tuotantokapasiteettia, voivat johtaa päästöjen lisäämiseen. Tapauksessa, jossa investointihyvitys kohdistuu jo olemassa olevan kapasiteetin uudistamiseen kriteerinä olisi suorien

kasvihuonekaasupäästöjen vähentyminen vähintään 40 prosentilla. Ympäristöministeriö pitää numeerisen päästövähennysvaatimuksen asettamista perusteltuna, mutta toteaa samalla, että vaatimus voisi olla kunnianhimoisempi ottaen huomioon Suomen jo voimassa olevat ja näköpiiriin tulossa olevat päästövähennystavoitteet. Ympäristöministeriön käsityksen mukaan esityksen perusteella jää epäselväksi millä menetelmillä on tarkoitus varmistaa, että investointihyvitys kohdistuu vain sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät ilman sitä toteutuisi. Lisäksi kysymystä kokorajan asettamisesta olisi ympäristöministeriön käsityksen mukaan perusteltua tarkastella monipuolisemmin esityksessä.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus toteaa lausunnossaan, että maakuntahallitus on saanut tiedoksi ainoastaan alkuyhteenvedon ruotsiksi, joten lausunnon valmistelun ja antamisen edellytykset ovat hyvin rajalliset ja näin ollen maakuntahallitus ei voi ottaa kantaa siihen, koskeeko lakiehdotus tosiasiaassa maakunnan toimivaltaan kuuluvia valtiontukia vai yhteisöverotusta, jossa maakunnalla ja valtakunnalla on jaettu toimivalta. Maakuntahallitus arvioi, että koska uusi investointihyvityslaki koskee yrityksiä, jotka investoivat ilmastoystävällisiin hankkeisiin vähintään 50 miljoonaa euroa, laki tulee vaikuttamaan lähinnä suurempiin yrityksiin, eikä se tule koskettamaan suurinta osaa Ahvenanmaan yrityksistä. Maakuntahallitus toteaa kuitenkin, että se on tyytyväinen lain tavoitteeseen edistää hiilineutraalia taloutta.

Mustasaaren kunta toteaa lausunnossaan, että 50 miljoonan euron investointiraja vaikuttaa matalalta, jos tarkoituksena on keskittyä hankkeisiin, joilla on myös suuri kansallinen merkitys ja näin ollen rajan nostamista tulisi harkita. Mustasaaren kunnan mukaan laissa tai sen perusteluissa tulisi käydä tarkemmin ilmi, millaisia sopimuksia voidaan tehdä ilman, että hanke katsotaan aloitetuksi. Lisäksi kunta kommentoi, että esitettyä voimassaoloaikaa voitaisiin jatkaa 31.12.2026 saakka, mikäli mahdollista, sillä esitetty aikataulu on tiukka ja sulkee käytännössä pois kaikki uudet hankkeet, jotka eivät ole vielä suunnitteluvaiheen loppuvaiheessa.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etila toteaa, että esityksellä lisätään Suomen houkuttelevuutta hyvityksen piiriin kuuluvien investointien näkökulmasta. Etilan mukaan hyvityksen suuruuden osalta investointihyvitys vaikuttaa ensisilmäyksellä olevan verrattain avokätinen ja siksi sen voisi nähdä lisäävän selvästi kannustetta tehdä hyvityksen piiriin kuuluvia investointeja. Etila huomauttaa, että koska investointihyvitys laskee tosiasiallisia veroasteita, on mahdollista, että se laukaisee joidenkin yritysten kohdalla (kotimaisen) täydennysveron. Tästä seuraisi se, että hyvitys ei välttämättä lisääisikään toivottuja investointeja, ainakaan siinä määrin kuin se ilman minimiveron olemassaoloa tekisi. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos toteaa, että hyvityksen jaksotus siten, että kunakin vuonna saa vähentää enintään kymmenesosan koko hyvityksen suuruudesta on julkisen talouden turvaamisen kannalta positiivinen seikka. Tämä kuitenkin pienentää yrityksen hyvityksen hyötyä (sen nettonykyarvoa), mikä pienentää investointikannustinta verrattuna esimerkiksi hyvityksen välittömään täysimääräiseen vähentämiseen.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus huomauttaa lausunnossaan, että veromenetyksiä ei ole kartoitettu joidenkin investointiluokkien osalta ollenkaan. Huolena on, että verohyvityksen valtiontaloutta rasittava vaikutus voi olla miljardeja euroja suurempi kuin HE-luonnoksessa esitetty arvio, kun hyvitykseen käytettävälle määrärahalle ei ole ylärajaa. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus toteaa, että hyvitys kohdentuisi suuriin toimijoihin, koska siihen oikeutetun investoinnin minimikoko on korkea (50 milj. euroa). Konsernit voivat tämän lisäksi hyödyntää sitä muita yhtiömuotoja joustavammin konserniavustusten myötä. Hyvitys ei siis olisi neutraali, vaan hyödyttäisi erityisesti suuria yhtiöitä, samalla heikentäen mm. uusien kasvuvaiheessa olevien pienempien yhtiöiden suhteellista asemaa. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus katsoo, että ehdotetun verohyvityksen ei voida odottaa synnyttävän merkittäviä pitkän aikavälin kasvuvaikutuksia tai tasapanottavan julkista taloutta. Lisäksi esitetyn investointihyvityksen vaikutukset ilmastopäästöihin voivat jäädä vähäisiksi. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus toteaa, että investointihyvityksen ja minimiverosääntelyn yhteisvaikutuksia on syytä pohtia erityisesti, kun ehdotettu investointihyvitys on kohdennettu suuriin investointeihin, joita todennäköisemmin tekevät suuret konsernit. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus kiinnittää lisäksi

huomiota siihen, että ehdotuksessa ei esitetä konkreettisia arvioita siitä, kuinka paljon verohuojennuksen myötä odotetaan käynnistyvän aidosti uusia lisäinvestointeja, joita ei ilman tukea tehtäisi.

Verohallinto pitää perusteltuna ratkaisua, että Business Finland käsittelisi hyvityshakemuksen ja vastaisi myös hankkeiden jälkiseurannasta hyvityksen myöntämisen jälkeen ja itse investointihyvityksen käytön tekninen toteutus tapahtuisi yhteisöveromenettelyn yhteydessä ja sen osalta toimivaltainen viranomaisena olisi Verohallinto. Verohallinto kuitenkin esittää lausunnossaan selkiytyksiä Verohallinnon ja Rahoituskeskuksen väliseen työnjakoon. Verohallinto muun muassa esittää selkiytettävän työnjakoa viranomaisten välillä hyvityksen enimmäismäärän määrittämisessä sekä investoinnin myöhästymistilanteissa. Verohallinto esittää myös teknisiä huomioita, jotka tulisi määrittää esityksessä. Verohallinto kysyy, huomioidaanko veroista vähennettävänä eränä ensin ulkomaisen veron hyvitys vai investointihyvitys. Verohallinnon mukaan laissa tulisi ottaa myös kantaa, saako hyvityksen vain valtionverosta vai myös esimerkiksi Yle-verosta tai Ahvenanmaan tapauksessa Ahvenanmaan mediamaksusta. Verohallinnon ymmärryksen mukaan investointimenettelyyn sovelletaan tappioiden poikkeuslupamenettelyä ja tämä olisi Verohallinnon mukaan hyvä todeta suoraan esityksessä. Lisäksi Verohallinto esittää huomioita tuen takaisinperintään liittyvistä tilanteista. Yleisesti Verohallinto huomauttaa, että toimitetun verotuksen normaalit muutoksenhakuajat ovat merkittävästi lyhyempiä kuin HE-luonnoksessa ehdotettu ja tältä osin laki edellyttää, että verotuksen tietoja tulee säilyttää todella pitkä aika nykyiseen verrattuna. HE:ssä mainitaan vain vahingoksi tehtävän verotuksen oikaisemisesta määräajan estämättä. Verohallinto huomauttaa, että vastaavasti asiasta tulisi säätää myös VML 55 §:n osalta. Verohallinto kiinnittää huomiota myös siihen, että esityksessä ei ole otettu kantaa takaisinperintäpäätöksen lainmukaisuuteen siitä näkökulmasta, voidaanko oikaisu tehdä yhtiön verotukseen heti annetun takaisinperintäpäätöksen jälkeen. Verohallinnon käsityksen mukaan Rahoituskeskuksen tekemään takaisinperintäpäätökseen tai muun Rahoituskeskuksen tekemän investointihyvityksen määrää koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta Rahoituskeskukselta. Verotuksen oikaisua koskeva muutoksenhaku voisi tällöin koskea vain toimeenpanon oikeellisuutta verotuksessa. Verohallinto toteaa, että esityksessä jää epäselväksi miltä osin takaisinperintään sovellettaisiin valtionavustuslakia ja miltä osin verotusta koskevia säännöksiä. Verohallinto esittää myös huomioita hyvityksen vaatimista ja muutoksenhakutilanteita koskien. Verohallinto esittää HE:ssä esitetyn 29 §:n muotoilua muutettavaksi siten, että vaatimus investointihyvityksen vähentämisestä olisi tehtävä ennen verovuoden verotuksen päättymistä. Verohallinto esittää, että laissa / HE:ssä tulisi ottaa selkeästi kantaa siihen, voiko vaatimuksen hyvitetävästä verosta esittää vielä verotuksen päättymisen jälkeen. Verohallinto myös esittää HE:seen kirjattavaksi, kuinka toimitaan tilanteessa, jossa jonkin vuoden verojen määrä pienenee verotukseen tapahtuvan muutoksen myötä.

Akkuteollisuus ry toteaa, että vihreän siirtymän (ml. akkuteollisuus) investoinnit ovat kansantaloudellisessa mielessä kriittisiä, ja ehdotettu verohyvitys on askel oikeaan suuntaan. Akkuteollisuus kommentoi esitetyn aikarajan olevan aivan liian tiukka ajatellen suuria akkuteollisuuden investointeja, joiden investointipäätös saattaa venyä esimerkiksi ympäristöluvan saamisen viivästymisen vuoksi. Akkuteollisuuden mukaan investoinnin suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät palkat ja yleiskustannukset olisi tärkeää sisällyttää verotuen piiriin. Koska tuki on myönnettävä 31.12.2025 mennessä ja on oletettavaa, että hakemuksia laaditaan hankkeista myös ns. varmuuden vuoksi, Akkuteollisuus kehottaa varmistamaan, että Business Finlandissa on riittävät resurssit hakemusten arviointiin ja tukipäätösten tekemiseen aikarajan puitteissa. Akkuteollisuus ehdottaa hyvityksen käytön aikarajan pidentämistä 25-30 vuoteen, joka on yleisesti käytetty laitoksen laskennallinen käyttöikä. Akkuteollisuus katsoo, että akkukemikaalit ja -kennot ovat keskeisiä akkujen tuotannossa tarvittavia komponentteja ja näin ollen niiden sekä akkujen valmistuksen tulee olla hyvityksen piirissä.

Bioenergia ry pitää verohyvityksenä toteutettavaa tukea investoinneille kannatettavana, sillä toteutuessaan se maksaa itsenä takaisin yritysverojen ja aluetalouden kautta jo ennakkoon. Bioenergia ry pitää positiivisena, että verohyvitys ehdotetaan toimeenpantavaksi joustavasti, verohyvitystä voi hyödyntää pitkäaikaisesti vuoteen 2047 saakka, tuki on kooltaan merkittävä, hyvitystä voi saada muiden

julkisten tukien lisäksi ja tuensaaja voi tehdä tarvittavia yritysjärjestelyitä. Bioenergia ry pitää 36 kuukauden rajaa haastavana, sillä sitovia sopimuksia tilauksesta ei ole mahdollista tehdä ennakkoon. Bioenergia ry kannattaa, että ennen tukihakemuksen jättämistä ehdollisena solmitut sopimukset hyväksyttäisiin investointihyvityksen piiriin. Bioenergia ry toteaa, että hakemuksen jättämisen osalta jää epäselväksi, mihin mennessä hakemus pitäisi jättää, jotta se tulee käsiteltyä ennen 31.12.2025.

Business Finland toteaa, että tukiohjelma on niin yksittäisten tukien kuin kokonaisuuden osalta ennennäkemättömän suuri ja siksi julkisten varojen käytössä aina edellytetty tarkkuus ja huolellisuus on tässä tukiohjelmassa korostetun tärkeää. Business Finland ilmaisee henkilöresurssiensa ohuuden vuoksi huolensa siitä, että asiakkaiden neuvontaa, tuen myöntämistä ja rahoitettujen investointihankkeiden seuranta ei voida tehdä ripeyden eikä laadun osalta tavalla, jota asiakkaiden ja tukihakemuksia käsittelevien Business Finlandin työntekijöiden oikeusturva edellyttäisi. Business Finland näin ollen pyytää Valtiovarainministeriötä ja Työ- ja elinkeinoministeriötä osoittamaan tukiohjelman edellyttämät riittävät toimintamenot tai vaihtoehtoisesti osoittamaan tehtävät, joista BF voi luopua siirtäkseen niistä resursseja tukiohjelman tehtäviin. Business Finland pitää sähköntuotannon rajaamista uusiutuvan energian tuotantoon ja energian varastointiin liittyvän investointihyvityksen ulkopuolelle perusteltuna. Business Finland toteaa, että koska 9 §:n mukaan sähköntuotanto rajataan investointituen ulkopuolelle, on johdonmukaista, että tämä koskee myös sähköä tuottavien laitosten kapasiteetin päivittämistä. Business Finland toteaa lisäksi, että puhdasta siirtymää ja teollisia investointeja kiihdyttävää tukiohjelmaa ei ole johdonmukaista edistää tavalla, joka mahdollistaa investointien käynnistämisen vasta 2030-luvulla. Myös verotukselta edellytetty tarkkarajaisuus perustelee, että verohyvityksen saaminen edellyttää investoinnin aloittamista ripeästi tukipäätöksen jälkeen.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kommentoi, että sääntelyn ja sen soveltamisalan tulkinta tulisi olla mahdollisimman väljää, jotta verohyvitys täyttäisi sille asetetut tavoitteet investointien lisäämisestä. Kriisipuitteet asettavat sääntelylle tiettyjä reunaehtoja, mutta puitteiden jättämä kansallinen liikkumavara on tarpeen käyttää täysimääräisesti, eikä hyvityksen saamiselle asetettavia ehtoja tule kansallisella sääntelyllä tiukentaa. Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan investoinnin 50 miljoonan euron alarajan täyttymistä tulee tarkastella konsernin eli taloudellisen yksikön tasolla. EK huomauttaa, että alaraja rajaa käytännössä esimerkiksi kotimaisen palvelusektorin ja puhdasta siirtymää edistäviä investointihankkeita muun muassa sähkön ja lämmönvarastoinnissa tuen ulkopuolelle. EK:n mukaan on tärkeää varmistaa, että hiilidioksidin talteenoton, hyödyntämisen ja varastoinnin hankkeet luetaan verotuen soveltamisen piiriin. Luonnoksen mukaan investointihyvitys ei sovellu verkkosähköllä (ml. osin ydinvoimalla) tuotettua vetyä hyödyntävien teollisten tuotantoprosessien vähähiilistämisen investointien tukemiseen, vaikka tämä olisi valtiotukisääntöjen puitteissa mahdollista. Valtiontukisääntösten (kriisi- ja siirtymäpuitteet) kohdan 81 i alakohhta (iii) vastaa EK:n mukaan komission esittämää vähähiilisen vedyn tuotantokriteeriä ja näin ollen EK ei näe, että sen toteutettavuudessa pitäisi olla Suomen kohdalla suuria haasteita. Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan investoinnin suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät palkat ja yleiskustannukset olisi tärkeää sisällyttää verotuen piiriin. EK pitää 36 kuukauden aikarajaa investoinnin valmistumiselle lyhyenä ja ehdottaa, että Suomen tulisi hyödyntää kriisipuitteiden sallimia ajallisia reunaehtoja täysimääräisesti ja esityksessä tulisi sallia tuen myöntäminen myös hankkeille, jotka on aloitettu 9.3.2023 tai sen jälkeen, siltä osin kuin kriisipuitteet sen mahdollistavat. Lisäksi EK ehdottaa, että vuosittaisen vähennyksen määrää ja sen kasvattamista voitaisiin harkita uudelleen. EK katsoo, että ehdotetut säännökset koskien omistajanvaihdostilanteita ja yritysjärjestelyjä ovat suhteettoman ankaria, tarpeettomia ja haitallisia ottaen huomioon, että verohyvityksessä on kyse erikseen hakemuksesta myönnetystä verotuesta, johon sisältyy erillinen takaisinperintämekanismi. Kyseiset säännökset olisi EK:n käsityksen mukaan perusteltua kokonaan poistaa. Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan optimaalisesti hyvityksen tulisi olla minimiverosääntelyn näkökulmasta ns. "ehdot täyttävä palautuskelpoinen veronhyvitys". Mikäli hyvitys säilyy non-refundable-luonteisena, on tärkeää, ettei sitä jouduta kirjaamaan tuen myöntämisvuonna kokonaisuudessaan saajien kirjanpitoon, sillä tällöin vaikutus täydennysveroihin olisi kaikkein todennäköisin, suurin ja nopein. Lisäksi EK katsoo, että vaikka

verohyvityksen vaikutuksia investointien toteutumiseen on luonnollisesti vaikea tarkasti arvioida, ei niitä voida jättää kokonaan huomiotta.

Elinkeinoelämän valtuuskunta kannattaa investointihyvityksen säätämistä. Elinkeinoelämän valtuuskunnan mukaan investointihyvityksen vähentämisöikeuden menettämistä koskevat säännökset tulee poistaa, sillä ne ovat veronkierron torjunnan näkökulmasta tarpeettomia, vesittävät sääntelyn tavoitteen toteutumista ja siirtävät hyvityksen arviointiin liittyvää toimivaltaa Verohallinnolle ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikölle. Lisäksi investointihyvityksen konsernikohtaista sääntelyä tulee selkeyttää. Esitetyn 2 §:n perusteluissa tulisi konsernikohtaisen tarkastelutavan mukaisesti täsmentää, että suurelta investoinnilta edellytettävää 50 miljoonan euron kynnyсарvoa laskettaessa otetaan huomioon useammalle konserniyhtiölle aiheutuneet kustannukset.

Elintarviketeollisuusliitto ry pitää hyvänä, että hallitus haluaa käyttää veropolitiikkaa investointien edistämiseen. Ehdotettu investointikannustin on kuitenkin rajattu siten, että vain harvoilla ruoka-alan liittyvillä investoinneilla olisi mahdollisuus hyödyntää sitä. Toisena vaihtoehtona tulisi harkita kone- ja laiteinvestoinnin edistämiseen tuki-intensiteetiltään alhaisempaa, mutta kaikkiin yrityksiin kohdistuvaa määräaikaista investointien verokannustinta. Elintarviketeollisuusliitto katsoo, että investointikustannusten alaraja 50 miljoonaa euroa on liian korkea ja sitä tulisi alentaa merkittävästi. Laskennan tulisi olla myös konsernikohtainen. Elintarviketeollisuusliiton mukaan esitystä tulisi muuttaa siten, että investointikustannukseen laskettaisiin yksittäisen investointikohteen lisäksi myös tuen myöntämisedellytykset täyttävä investointiohjelma, joka voisi sijaita maantieteellisesti laajemmalla alueella kuin yhden tuotantolaitoksen alueella. Elintarviketeollisuusliitto pitää tärkeänä, että uusiutuvan energiaan tuotantoon tai varastointiin liittyvät biokaasuinvestoinnit sisältyvät investointihyvityksen piiriin. Investoinnin suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät palkat ja yleiskustannukset olisi tärkeää sisällyttää avustuksen piiriin. Elintarviketeollisuusliiton mukaan ehdotukset yritysjärjestelyihin ja omistajanvaihdoksiin (27 ja 28 §) liittyen tulisi poistaa, koska investointihyvityksen osalta näistä on tarpeetonta säätää. Elintarviketeollisuusliitto toteaa, että ruoka-alan puhtaan siirtymän ja päästöjen vähentämisen näkökulmasta on tärkeää varmistaa, että investointihyvityksen piirissä olisivat investoinnit puhtaasta vedystä valmistettavan ammoniakkin tuotantoon.

Elävä Itämeri säätiö sr (Baltic Sea Action Group) pitää valmisteltavan investointihyvityksen tavoitetta saada sähköä hyödyntäviä mittaluokaltaan suuria teollisia investointeja liikkeelle ja samalla tukea puhtaan siirtymän teollisuuden ekosysteemin rakentumista Suomeen tärkeänä ja kannatettavana. Säätiön mukaan vihreän siirtymän voimakkaalla kiihdyttämisellä on myös riskinsä, joihin kannattaa kiinnittää huomiota jo investointipäätöksiä tehtäessä. Rakennusvaihe on kaikissa merkittävisissä hankkeissa luonnon ja ilmaston kannalta vahingollinen ja siksi onkin välttämätöntä, että rakentamisaikaiset vahingot minimoidaan ja investoinnin pitkäkestoinen kannattavuus varmistetaan. Toinen puoli kokonaisekologisista vaikutuksista, joka usein jää huomiotta on keskittyminen pelkästään ilmastohyötyihin, jolloin luonnon monimuotoisuus, vesistövaikutukset ja vaikutukset lähiympäristöön jne. jäävät liian vähälle huomiolle. Elävä Itämeri säätiön mukaan on tärkeää, että esityksen luvussa 4.2.4 mainitut tuen ehdot energian tuotantoon tai varastointiin liittyville investoinneille laajennetaan koskemaan kaikkia tuettavia hankkeita. Myös uusien voimaloiden kohdalla tulisi noudattaa yllä mainittuja periaatteita ja vaatimuksia.

Energiateollisuus ry pitää valtiontukien myötä muuttuneessa kilpailuoliossa hyvänä, että hallitus edesauttaa investointien rantautumista Suomeen verohyvityksellä. Energiateollisuus ry toteaa, että tuki on hyvä saada käytäntöön mahdollisimman nopeasti ja sen soveltamisalan on oltava mahdollisimman laaja. Yleisesti ottaen tukipolitiikan tulisi olla mahdollisimman teknologianeutraalia. Energiateollisuus ry:n mukaan hiilidioksidin talteenottohankkeet tulee sisällyttää verotuen piiriin ja lisäksi 14 §:n investointihyvitykseen oikeuttavien vähähiilistämiseninvestointien tulisi kattaa myös investoinnit, jotka vähentävät suoria tuotantoprosessien päästöjä hiilidioksidin talteenoton avulla.

Lakiluonnoksessa investointihyvitys ei sovellu verkkosähköllä (ml. osin ydinvoimalla) tuotettua vetyä hyödyntävien teollisten tuotantoprosessien vähähiilistämisinvestointien (14§) tukemiseen, vaikka tämä olisi valtiotukisääntöjen puitteissa mahdollista. Valtiontukisäännösten (kriisi- ja siirtymäpuitteet) kohdan 81 i alakohta (iii) vastaa Energiateollisuus ry:n mukaan komission esittämää vähähiilisen vedyn tuotantokriteeriä ja näin ollen Energiateollisuus ry ei näe, että sen toteutettavuudessa pitäisi olla Suomen kohdalla suuria haasteita. Lakiehdotuksessa verohyvityksen piiriin luetaan yli 50 miljoonan euron investoinnit. Asetettu kynnys rajaa Energiateollisuus ry:n mukaan pois puhdasta siirtymää edistäviä investointihankkeita muun muassa sähkön ja lämmön varastoinnissa.

Energiateollisuus ry katsoo, että verohyvityksen vuotuinen hyödyntämismäärä on alhainen ja diskonttauksen myötä tuen kokonaismäärän merkitys vähenee, kun huomioidaan verohyvityksen pitkä aikajänne ja sen alkaminen vasta 2028. Energiateollisuus ry:n mukaan vuosittaista prosenttirajaa olisi hyvä vielä tarkastella ja mahdollisuuksien mukaan korottaa sitä. Energiateollisuus ry toteaa, että yhteisöverosta tehtävään verohyvitykseen pohjautuva instrumentti ei sovellu Mankala-yhtiöiden tekemiin investointeihin ja tämä tulee huomioida, jos vastaavia tukimekanismeja suunnitellaan tulevaisuudessa. Energiateollisuus ry kommentoi lisäksi, että investointihyvitykseen oikeuttavana energiategokkuusinwestointina (kohta 14 §) tulisi tarkastella myös hukkalämpöjen talteenottoa, joka vähentää muun energian kulutusta muussa teollisessa toiminnassa.

Finnwatch ry katsoo, että tuettavien hankkeiden kriteerejä tulee tiukentaa. Finnwatch kannustaa ministeriötä arvioimaan vielä erikseen, ovatko EU:n kriisi- ja siirtymäpuitteissa asetetut vaatimukset teollisuuden vähähiilistämiseen ja energiategokkuuteen kohdistuville investoinneille riittävän tiukat Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta. Finnwatch haluaa myös huomauttaa, että esitetyt kaltaisilta tukimekanismeilta EU:n edellyttämät, muun muassa uusiutuvan energian direktiivistä ja DNSH-kriteereistä tulevat vaatimukset eivät ole riittäviä hankintojen vastuullisuuden osalta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista niissä ei edellytetä lainkaan. Finnwatch haluaa korostaa, ettei esitetty tuki mahdollisesti juurikaan vähennä hiilidioksidipäästöjä, eikä tätä vaikutusta ole esityksessä edes arvioitu. Suuri osa tuettavasta toiminnasta kuuluu päästökauppasektoriin, jolloin tuella saavutettavat päästövähennykset eivät vähennä päästöoikeuksien määrää vaan muuttavat niiden jakautumista. Finnwatchin mukaan toteutettu tuki on kallis ratkaisu ja investointituen toteuttamista suorana tukena verohyvityksen sijaan tulisi harkita. Finnwatch ehdottaa, että verohyvityksen käyttöä voisi olla perusteltua rajata siten, ettei hyvityksellä voisi kuitata saatujen konserniavustusten seurauksena maksettavaksi tulevia yhteisöveroja.

Hämeen kauppakamari pitää ehdotettua verohyvitystä tarpeellisenä toimenä, jotta Suomi pystyy vastaamaan kiristyneeseen kilpailuun investointien sijoittautumisesta ja pysyy kiinnostavana investointikohteena. Hämeen kauppakamarin mukaan on tärkeää varmistaa, että investointiverohyvitys kattaisi mahdollisimman laajasti puhtaan siirtymän hankkeita. Hämeen kauppakamari pitää 50 miljoonan euron investointikynnystä erittäin korkeana ja toteaa investointikynnyksen käytännössä rajaavan verohyvityksen ulkopuolelle pk-yritykset. Hämeen kauppakamari ehdottaa, että pienemmille, mutta potentiaalisesti innovatiivisille yhteisille pienten ja keskusuurten toimijoiden verkostoinvestoinneille, jotka edistävät puhdasta siirtymää, harkittaisiin kevennettyjä tukimuotoja.

Kaivosteollisuus ry katsoo, että kriisipuitteiden jättämä kansallinen liikkumavara on tarpeen käyttää täysimääräisesti, eikä ehtoja tule tiukentaa kansallisella sääntelyllä. Kaivosteollisuus pitää 50 miljoonan euron alarajaa korkeana, jolloin riskinä on useiden teollisuuden merkittävien investointien jääminen kriteerien alle. Kaivosteollisuus ry katsoo, että tukikelpoisten investointikustannusten rajan tulisi olla 25 miljoonaa euroa. Kaivosteollisuus ry esittää tarkennusta 19 §:ssä mainittujen kriittisten raaka-aineiden määrittelyyn viittaamalla CRMA:n kriittisiin ja strategisiin raaka-ainelistauksiin.

Kemianteollisuus ry toteaa, että Suomeen kaavailtu verohyvitys ja samanaikaisesti lausunnoilla oleva investointiavustus ovat oikeansuuntaisia, joskin lyhytaikaisia toimenpiteitä. Kemianteollisuus ry katsoo tärkeäksi, että Suomessa turvataan kannusteet myös sellaisille alle 50 miljoonan euron investoinneille, jotka tähtäävät ilmastoneutraaliin talouteen. Kemianteollisuuden mukaan verohyvityksen vuotuista

vähennyksen määrää tulisi nostaa vähintään tasolle 25 % ja hyvityksen käytön aikarajaa tulisi pidentää 25-30 vuoteen. Lisäksi laitoksen valmistumiselle tulisi antaa aikaa vähintään 60 kuukautta tukipäätöksestä. Vaihtoehtoisesti hyvitys tulisi sallia hankkeille, jotka on jo aloitettu aikaisemmin (9.3.2023 jälkeen). Kemianteollisuuden mukaan investoinnin suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät palkat ja yleiskustannukset tulee voida sisällyttää hyvityksen piiriin. Kemianteollisuuden mukaan investointihyvityksen tulisi olla ns. "ehdot täyttävä palautuskelpoinen veronhyvitys", joka käsitellään minimiverolainsäädännössä "tulos ennen veroja" yhteydessä. Kemianteollisuus katsoo, että tuen pitäisi mahdollistaa myös erilaiset vähäpäästöiset investoinnit, kuten esimerkiksi sinisen ammoniakkin tai vähäpäästöisten vetyperusteisten jalosteiden valmistuksen. Lisäksi Kemianteollisuuden mukaan on tärkeää, että esimerkiksi biojalostamot ovat hyvityksen piirissä kaikkina sivujakeineen. Kemianteollisuus kehottaa varmistamaan, että Business Finlandissa on riittävät resurssit hakemusten arviointiin ja tukipäätösten tekemiseen aikarajan puitteissa.

Keskuskauppakamari toteaa, että verohyvitys on Suomelta tarpeellinen vastaus kiristyneeseen kansainväliseen kilpailuun investointien sijoittumisesta, se tukee teollisuuden päästövähennyksiä ja edistää strategisesti tärkeiden arvoketjujen, kuten akkujen ja vedyn sijoittumista Eurooppaan. Keskuskauppakamari katsoo, että huomattavasti pienempi investoinnin vähimmäiskoraja, esimerkiksi 10 miljoonaa euroa olisi muiden EU-maiden käytännön mukaista eikä rajaisi tarpeettomasti verohyvityksen piiriin soveltuvia hankkeita. Keskuskauppakamari esittää, että esityksen perusteluita tulisi muuttaa siten, että yhtiön kuuluessa lain 2 §:n 1 mom. 3 kohdassa tarkoitettuun konserniin, investoinnin vähimmäiskorajaa tarkastellaan konsernikohtaisesti siten, että huomioon otetaan kaikki sellaiset lain soveltamisalaan kuuluvat investoinnit, joiden osalta yhtiö hakee oikeutta investointihyvitykseen ehdotetun lain mukaisesti. Keskuskauppakamari esittää, että verkkosähköllä tuotettu vety hyväksytään teollisten prosessien päästöjen vähentämisessä kriisipuitteiden jakson 2.6 ehtojen mukaisesti. Keskuskauppakamari katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa on täsmennettävä, mitä biomassan polton kasvihuonepäästöjen huomiointi käytännössä tarkoittaa, ja varmistettava että se on linjassa muun lainsäädännön kanssa siten, että kestävyyskriteerit täyttävä biomassa lasketaan nollapäästöiseksi. Keskuskauppakamari pitää investointihyvityksen käytölle asetettuja rajoituksia perusteltuina valtiontalouden tilanne huomioon ottaen. Suhteellisen pitkä käyttöaika kuitenkin heikentää investointihyvityksestä saatavan taloudellisen hyödyn nykyarvoa investointilaskemissa toisin kuin nopeammassa aikataulussa myönnettävä suora tuki. Keskuskauppakamari katsoo, että ehdotetut omistajanvaihdoksia ja yritysjärjestelyjä koskevat säännökset ovat suhteettoman ankaria ottaen huomioon, että verohyvityksessä on kyse erikseen hakemuksesta myönnetystä verotuesta, johon sisältyy erillinen takaisinperintämekanismi ja esittää näin ollen harkittavaksi kyseisten säännösten poistamista tarpeettomina.

Metallinjalostajat ry katsoo, että kriisipuitteiden jättämä kansallinen liikkumavara on lähtökohtaisesti tarpeen käyttää täysimääräisesti, eikä ehtoja tule tiukentaa kansallisella sääntelyllä. Metallinjalostajat ry esittää, että investoinnin vähimmäistasoksi asetettaisiin 30 miljoonaa euroa, joka vastaisi avustusten rahoituskriteereitä. Metallinjalostajat ry toivoo, että myös verkkosähköllä tuotettua vetyä hyödyntävät hankkeet sisällytettäisiin hyvityksen piiriin. Lisäksi hyvityksen piiriin tulisi kuulua myös uusiutuvista lähteistä tuotetun biohiilen valmistus ja sen teollinen käyttö. Jakson 2.8. osalta Metallinjalostajat ry haluaa korostaa mahdollisuutta tukea tuotannollisia investointeja tiettyihin puhtaan siirtymän kannalta välttämättömien strategisten hyödykkeiden tuotantoon, näihin liittyvien komponenttien tuotantoon sekä erityisesti kyseisten laitteistojen ja komponenttien tuotannossa tarvittavien kriittisten raaka-aineiden tuotantoon tai talteenottoon (mm. kupari, nikkeli (akkulaatu), koboltti, grafiitti, litium, platinaryhmän metallit, antimoni, arseeni, gallium, germanium, HREE, LREE, magnesium, mangaani, niobi, fosfaattikivi, fosfori, skandium, piimetalli, titaani, vanadiini, vismutti ja volframi). Metallinjalostajat ry pitää tärkeänä, että Business Finlandille osoitetaan riittävät resurssit neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoamiseen sekä nopean päätöksenteon mahdollistamiseen.

Metsäteollisuus ry tukee hallituksen päätöstä investointiverohyvityksen käyttöönottamisesta ja toteaa, että suoraan tukeen verrattuna verohyvitystä voidaan pitää markkinaehtoisempänä tapana valikoida tuettavat investoinnit. Metsäteollisuus ry tukee tehtyä linjausta laajasta soveltamisalasta. Investoinnin soveltamiskynnykseksi linjattu 50 miljoonaa euroa tulee kuitenkin alentaa yhteen miljoonaan euroon. Lisäksi Metsäteollisuus ry ehdottaa, että esitetyn laitokohtaisen soveltamisen sijasta soveltamiskynnyksen tarkastelu tulee muuttaa konsernikohtaiseksi, joka huomioi kaikki sellaiset lain soveltamisalaan kuuluvat investoinnit yhteensä, joiden osalta eri konserniyhtiöt hakevat oikeutta investointihyvitykseen ehdotetun lain mukaisesti. Metsäteollisuus ry:n mukaan investointeihin liittyvät ehdollisuudet tulee yhdenmukaistaa päästökaupan vakiintuneiden sääntöjen kanssa. Metsäteollisuus kommentoi tähän liittyen muun muassa, että on tärkeää huomata, että kestävyyskriteerit täyttävä biomassa on päästökaupassa nollapäästöistä, jonka tulee olla lähtökohtana myös investointiverohyvityksen päästöjen vähentämistä koskeissa vaatimuksissa. Metsäteollisuus ry painottaa, että koska EU:n kriisipuitteet mahdollistavat tuen myöntämisen myös 9.3.2023 jälkeen aloitettujen hankkeiden laajentamiseen, olisi perusteltua yhdenmukaistaa vaatimus vastaamaan kriisipuitteita. Metsäteollisuus ry:n mukaan verkkosähkön käyttö on mahdollistettava vähähiilistämisen investoinneissa. Koska kriisipaketti ei vaadi pelkästään uusiutuvan vedyn käyttöä, ei ole tarkoituksenmukaista kaventaa tarpeettomasti Suomen investointiverohyvityksen alaa vaatimalla uusiutuvan vedyn kriteeristön soveltamista myös sähköistämishankkeissa.

Oulun kauppakamari pitää investointien verohyvitystä tärkeänä toteuttaa. Oulun kauppakamarin mukaan lain tekstiä tulisi tarkentaa siten, että biojalostamot ovat selkeästi hyvityksen piirissä hankkeiden kaikkien kulujen osalta. Oulun kauppakamari toteaa, että 36 kuukauden määräaika investoinnin toteutukseen suosii lähes investointipäätöskypsiä projekteja ja riskinä on, että suuret investoinnit voivat jäädä hyvityksen ulkopuolelle pitkien laitetoimitusten vuoksi. Hyväksyttäväksi kuluiksi olisi tärkeää saada myös hyvityshakemusta edeltäviä kuluja ja ehdolliset sopimukset tulisi hyväksyä hyvityksen piiriin jo ennen hakemuksen jättämistä.

Päijät-Hämeen liitto näkee hallituksen esityksessä merkittäviä mahdollisuuksia edistää koko Suomen ilmastoneutraaleja investointeja ja talouden uudistumista. Esityksessä asetettu vähintään 50 miljoonan euron investointikynnys rajaa tuen piiriin pääsevät hankkeet erittäin suuriksi. Tämä asettaa Päijät-Hämeen liiton mukaan haasteita erityisesti keskisuurille yrityksille ja siksi olisi toivottavaa, että lakiesityksessä harkittaisiin kevennettyjä tukimuotoja myös pienemmille, mutta potentiaalisesti innovatiivisille yhteisille pienten ja keskisuurten toimijoiden verkostoinvestoinneille, jotka edistävät ilmastoneutraalia taloutta. Päijät-Hämeen liiton mukaan on tärkeää varmistaa, että kunnat saavat tarvittavat resurssit tukemaan yrityksiä ja luomaan suotuisan investointiympäristön. Päijät-Hämeen liitto katsoo, että kuntien talouden vakauden turvaaminen on keskeistä lakiesityksen vaikutusten arvioinnissa.

Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry toteaa, että Suomi tarvitsee vihreää siirtymää tukevia investointeja, mutta verohyvitykset eivät ole siihen välttämättä paras keino. Fingo ry esittää, että on edelleen aiheellista harkita investointituen toteuttamista suorana tukena verohyvityksen sijaan. Mikäli esitetyn lain säätämisessä kuitenkin edetään, Fingo ry:n mukaan tuettavien hankkeiden kriteereitä tulee tiukentaa sekä hankkeiden viivästyisestä määrättäviä sanktioita korottaa. Tukea ei esimerkiksi tulisi myöntää hankkeille, jotka eivät edistä pitkäjänteistä työtä kohti nollapäästöjä tai jotka eivät edistä ilmastolain tavoitteiden saavuttamista selvästi nopeammin kuin mitä koko yhteiskunnalta keskimäärin vaaditaan.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry toteaa esityksen suurimpana haasteena olevan, että esityksessä ei ole pystytty arvioimaan, mikä osuus verohyvityksen saaneista investoinneista olisi toteutettu Suomessa ilman hyvitystä tai missä määrin hyvitys mahdollisesti vaikuttaa investointihankkeiden ajoitukseen. SAK ry:n mukaan hyvityksen kustannus julkiselle taloudelle voi olla hyvinkin merkittävä ja tosiasiallinen hyöty voi jäädä pieneksi. SAK ry:n mukaan on todennäköistä, että suora tuki olisi toiminut epäsuoraa tukea tehokkaammin. SAK ry katsoo, että tiukan aikataulun vuoksi

hankkeita, jotka ovat teoriassa verohyvityksen piirissä, on vähän. Esitykseen tulisi SAK ry:n mukaan lisätä rajaus siitä, että hyvitystä ei saisi tehdä elinkeinotoiminnan tuloksi luetusta, konserniavustuslaissa tarkoitettua konserniavustuksesta. Koska hyvityksen johdosta toteutuneiden investointien määrää ei ole pystytty arvioimaan, esityksessä ei ole arvioitu hyvityksen vaikutuksia päästöihin, ympäristöön tai Suomen ilmastotavoitteisiin. SAK ry katsoo, että nämä vaikutusarviot tulisi ehdottomasti lisätä esitykseen.

Suomen Asianajajaliitto pitää yleisesti ottaen hyvänä, että kotimaisten yritysten toimintaedellytyksiä pyritään parantamaan kriisipuitteiden sallimissa rajoissa. Asianajajaliitto tuo esiin, että HE-luonnoksessa omaksuttu konsernin määritelmä on ristiriidassa valtiontukioikeudellisen yrityksen käsitteen kanssa, joka voi olla investointihyvityslain ehdotettua 2 §:n 1 momentin 3 kohdan sisältämää konsernin määritelmää laajempi. Asianajajaliitto esittää, että investointihyvityslain 24 §:n 1 momenttiin perustuvaa Investointirahoituskeskus Business Finlandin jälkikäteisvalvontaa lievennettäisiin investointihyvityksen euromääräisen alarajan osalta, siten, että kyseisen alarajan soveltamista päätöksen keskeyttämis- tai takaisinperintäperusteena rajoitettaisiin. Asianajajaliitto ilmaisee huolensa siitä, että suurten investointien toteuttajien näkökulmasta euromäärään sidottu soveltamiskynnys voi aiheuttaa haasteita ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden näkökulmasta, jos hankkeen arvioidut kustannukset ovat alun perin investointihyvitystä haettaessa ylittäneet 50 miljoonaa euroa, mutta esimerkiksi kustannussäästöjen seurauksena lopulliset hyväksyttävät kustannukset laskevatkin alle 50 miljoonan euron. Hankkeiden mahdollisimman tehokkaan ja ennakoitavan toteutuksen kannalta palkkojen kategorista rajausta hyväksyttävien investointikustannusten perusteeksi tulisi Asianajajaliiton näkemyksen mukaan myös vielä harkita. Asianajajaliitto toteaa, että investointihyvityksen myöntämistä koskeviin hakemuksiin liittyvien oikaisuvaatimusten sekä valitusten käsittelystä Investointihyvityslain mukaisen määräajan puitteissa tulisi säätää erikseen. Investointihyvityslakiin olisi Asianajajaliiton näkemyksen mukaan aiheellista sisällyttää mahdollisuus verovelvolliselle vaatia investointihyvityksen vähentämistä myös verotuksen oikaisun yhteydessä. Vastaavasti olisi aiheellista säätää erikseen myös investointihyvityksen muuttamisesta korkeintaan maksettavaa veroa vastaavaksi, kun verovelvollisen veronalainen tulo verotuksen oikaisun seurauksena pienenee.

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry kannattaa, että Suomessa ollaan ottamassa käyttöön investointihyvitystä. Suomen Biokierto ja Biokaasu ry toteaa, että esitetty 50 miljoonan euron kynnyсарvo rajaa pienemmän mittakaavan hankkeet investointihyvityksen piiristä ja esittää, että kynnyсарvoa lasketaan 20 miljoonaan euroon tai muulla tavoin varmistettaisiin, että myös pienemmän kokoluokan investoinnit voivat hyödyntää vihreän siirtymän investointihyvitystä. Suomen Biokierto ja Biokaasu ry esittää, että 3 pykälän 1 momenttiin lisätään uusi alakohta, joka on '4. energian tuotanto uusiutuvista lähteistä, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklan 1 kohdassa, mukaan lukien uusiutuvan vedyn ja uusiutuvaan vetyyn perustuvien polttoaineiden tuotanto mutta pois lukien sähköntuotanto uusiutuvasta vedystä'. Suomen Biokierto ja Biokaasu ry katsoo, että on Orpon hallitusohjelman mukaista, että uusiutuvan energian tuotantoon sekä uusiutuvan energian tuotantoon ja varastointiin liittyvät biokaasuinvestoinnit sisältyvät investointihyvitysten piiriin.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry näkee lakiesityksen mukaisen investointihyvityksen tarkoituksen periaatteessa hyväksi, kun tavoitellaan vihreän siirtymän mukaisia tarpeellisia ja perusteltuja investointeja ja Suomen ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteutumista. Luonnonsuojeluliitto kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että lakiesitys tähtää paljon sähköenergiaa kuluttavien uusien suurten teollisuushankkeiden käynnistymiseen. Kun lakiesityksen perusteluksi mainitaan tavoite edistää Suomen ilmastotavoitteiden toteutumista, tulisi lakiesityksellä ensisijaisesti tavoitella nykyisten kotimaisen teollisuuden vähähiilistämistä sekä energia- ja materiaalitehokkuuden paranemista - ei sähkönkulutuksen tai muutoinkaan luonnonvarojen kulutuksen kasvua. Suomen luonnonsuojeluliitto ry toteaa, että investointihyvityksen varsin korkea kokoraja (50 Me) rajaa ulkopuolelle potentiaalisesti suuren määrän pienten ja keskisuurten toimijoiden hankkeita, joiden kokonaisvaikuttavuus voisi kuitenkin olla merkittävä niin ilmastohyötyjen kuin aluetalouksien sekä etenkin innovaatioiden kehittämisen

kannalta. Luonnonsuojeluliitto toteaa, että lakiesityksen taloudellisia kokonaisvaikutuksia on hyvin vaikea arvioida. Mahdollista on, että lakiesityksen toteutuminen esitetyssä muodossa johtaa huomattavan suuriin - satojen miljoonien eurojen - verohyvityksiin ilman, että voidaan ennakoiden tai jälkikäteen arvioiden todentaa esimerkiksi saavutettavia ilmastohyötyjä. Luonnonsuojeluliiton mukaan olisi tarpeellista ja Suomen ilmasto- ja ympäristöpolitiikan tavoitteet huomioiden perusteltua ulottaa DNSH-periaate koskemaan kaikkia lakiesityksen mukaiseen investointihyvitykseen oikeutettuja hankkeita - ei ainoastaan energiantuotannon ja varastoinnin investointihankkeita. Luonnonsuojeluliitto esittää tavoitteeksi reippaasti kunnianhimoisempaa päästövähennysten tasoa investointihyvityksen ehdoksi.

Suomen Lähienergialiitto ry kannattaa ehdotettua verohyvitysmallia. Lähienergialiitto kuitenkin esittää huolensa siitä, toteutuvatko toivotut isot teolliset investoinnit ja niiden tarvitsemat uusiutuvan tuotantokapasiteetin investoinnit ehdotetun tuen ansiosta. Lähienergialiitto toteaa, että kuluttajien ja yritysten investoinnit hajautettuun energiantuotantoon ja energiatehokkuuden parantamiseen ovat osoittautuneet kustannustehokkaaksi tavaksi vähentää päästöjä, parantaa omavaraisuutta ja työllistää alan yrityksiä. Ehdotettuun tukeen varatun rahan kohdistaminen näiden tukemiseen olisi Lähienergialiiton mukaan huomattavasti tehokkaampi tapa saavuttaa 2030 ja 2035 ilmastotavoitteet.

Suomen Sähkökäyttäjät ry pitää ehdotettua verohyvitystä onnistuneena ja yhtenä merkittävänä puhtaan siirtymän mahdollistajana Suomessa. Suomen Sähkökäyttäjät ry ehdottaa, että investointihyvityksen 150 miljoonan euron enimmäismäärä olisi tehdaspaikkakuntakohtainen, eikä yhtiökohtainen.

Suomen uusiutuvat ry kannattaa verohyvityksen mallia, jolla edistetään teollisuuden sähköistymistä, jossa tuotantoprosesseja sähköistetään, siirrytään käyttämään uusiutuvaa vetyä tai siitä valmistettuja niin sanottuja sähköpolttoaineita fossiilisten polttoaineiden sijaan. Suomen uusiutuvat ry pitää hallituksen esityksessä ansiokkaana ja perusteltuna uusiutuvan (vihreän) vedyn roolin korostumista. Suomen uusiutuvat ry kuitenkin toteaa, että varsin kireäksi asetetun aikataulun (36 kk) takia on todennäköistä, että suurten investointien toteutuminen esityksen kriteerien mukaan osoittautuu haastavaksi. Suomen uusiutuvat ry ehdottaa sovellettavaksi 48 kuukauden toteutumisaikaa. Lisäksi verohyvityksen kohderyhmään olisi perusteltua sisällyttää 50 miljoonaa euroa pienemmät investoinnit.

Suomen Veroasiantuntijat ry toteaa, että 50 miljoonan euron minimivaatimus rajaa merkittävästi investointihyvityksen tosiasiallista käyttäjäjoukkoa ja investointihyvityksen soveltamiskynnyksen alentamista tulisi harkita sen vaikutuspiiriin laajentamiseksi ja siten sen tosiasiallisen kannustinvaikutuksen lisäämiseksi. SVA:n näkemyksen mukaan tuotantolaitoskohtainen tarkastelu ei ole lain tavoitteiden kannalta millään tavoin perusteltu. SVA:n näkemyksen mukaan myös investointihyvityksen saamiseksi vaadittavan investoinnin suuruutta olisi lain systematiikan kannalta perusteltua tarkastella konsernikohtaisesti. SVA:n mukaan esityksen jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää huomiota esityksen yhteisvaikutuksiin minimiverosääntelyn kanssa. Yksi harkittava keino olisi investointihyvityksen toteuttaminen minimiverosääntelyyn sisältyvän ehdot täyttävän palautukseen oikeuttavan verohyvityksen avulla. SVA katsoo, että lopullisessa hallituksen esityksessä tulisi ottaa tarkemmin kantaa omistajanvaihdos- ja yritysjärjestelytilanteisiin liittyviin kysymyksiin. SVA ymmärtää luonnoksessa ilmaistun huolen hallinnollisen taakan kasvusta, mutta ei kategorisesti rajaisi palkkakustannuksia hyväksyttävien investointikustannusten ulkopuolelle.

Suomen Vetyklusteri katsoo, että verohyvityksen kaltaisen tukimuodon ansiosta useat vihreän siirtymän hankkeet voivat edetä kohti investointipäätöstä tehokkaasti ja yhdenaikaisesti, mikä tukee Suomen ilmastotavoitteita, uusien markkinoiden syntymistä ja talouden elinvoimaisuutta. Suomen Vetyklusterin mukaan hyvitysmallia ei tulisi rajoittaa kansallisesti liian tiukaksi niiltä osin, kun joustoa kriisi- ja siirtymäpuitesäännöistä löytyisi. Vetyklusterin näkemyksen mukaan verohyvitysmallin tulisi kattaa mahdollisimman laajasti vihreän siirtymän investointeja yritysten kokoon tai hankkeessa käytettyyn teknologiaan katsomatta. Tämän vuoksi ehdotettua 50 miljoonan euron alarajaa

investoinneille voitaisiin perustellusti laskea, jotta tukikelpoisten hankkeiden piiri laajenisi. Lisäksi Vetyklusterin mukaan olisi tärkeää, että malli mahdollistaisi 50 miljoonan euron rajan arvioimisen yrityskohtaisesti hankekohtaisen arvioinnin sijaan. Vetyklusteri kommentoi, että verkkosähköä koskeva raja on niin merkittävä tekijä hankkeiden toteutettavuudelle, että sen rajaaminen ei voi perustua yksinomaan tiukkaan aikatauluun ja hallinnollisiin haasteisiin. Vetyklusterin näkemyksen mukaan ehdotuksen 36 kuukauden aikaraja hankkeiden valmistumiselle on varsin tiukka ja aikataulua tulisi pidentää vähintään 60 kuukauteen tai esitetyistä sanktioista luopua. Vetyklusteri haluaa lopuksi painottaa riittävien Business Finlandin ja Verohallinnon viranomaisresurssien merkitystä sujuvan tukiprosessin läpiviemiseksi.

Suomen Yrittäjät ry suhtautuu esitykseen varauksellisesti. Tiukka aikataulu, tuen rajaaminen tietynkokoisiin hankkeisiin ja korkea tukitaso muodostavat Suomen Yrittäjät ry:n mukaan enemmän riskejä kuin mahdollisuuksia. Suomen Yrittäjät ry toteaa, että täysin uusia investointihankkeita ei käytettävissä olevan aikataulun puitteissa kyetä tekemään, vaan tuella käynnistetään pitkälle suunniteltuja hankkeita, jotka olisivat todennäköisesti käynnistyneet joka tapauksessa jollain aikavälillä tai sen avulla käynnistetään hankkeita, jotka eivät ilman tukea olisi liiketaloudellisesti kannattavia. Suomen Yrittäjät ry toteaa, että tuen kohdistuessa myös konserniin, konserni saa verotuen, vaikka investointihanke ei johtaisi voitolliseen toimintaan. Tällöin tuettaisiin itsessään kannattamattomia investointeja. Suomen Yrittäjät ry toteaa lisäksi, että verohyvityksen kohdistaminen vain mittaluokaltaan suuriin investointeihin vääristää kilpailua erikokoisten vihreän teknologian kehittäjien välillä. Pk-yritykset, joilla on merkittävä rooli niin kehittäjinä kuin vihreän siirtymän mahdollistajina uhkaavat jäädä tuen ulkopuolelle ilman mitään objektiivista perustetta. Suomen Yrittäjät ry:n mukaan hyötyjen kasvattamiseksi ja riskien pienentämiseksi tuen kriteerejä ja määrittelyjä tulee täsmentää siten, että tuki rajautuu vain sellaisiin tarkasti määriteltyihin vihreän talouden hankkeisiin, joista saadaan paras pidemmän aikavälin yhteiskunnallinen hyöty. Verohyvitys tulee suunnata ja rajata ensisijaisesti uudentyypisiin uutta teknologiaa, osaamista ja kilpailukykyä synnyttäviin investointeihin. Tällaiset hankkeet ovat kokoluokaltaan yleensä enemmän miljoonia euroja kuin kymmeniä miljoonia euroja, joten investoinnin minimikorajaa tulisi laskea selvästi alemmaksi.

Teknisen Kaupan Liitto ry pitää esitettyä investointihyvitystä kannatettavana vallitsevissa olosuhteissa vihreän siirtymän edellyttämien investointien vauhdittamiseksi. Teknisen Kaupan Liitto ehdottaa investointikohtaiseksi alarajaksi 10 miljoonaa euroa. Liitto on huolissaan Business Finlandin resursseista käsitellä hakemuksia riittävän tehokkaasti.

Teknologiateollisuus ry esittää, että investointihyvityksen (tai samaan aikaan valmisteltavan investointiavustuksen) soveltuvuuden euromääräistä alarajaa laskettaisiin 10 miljoonaan euroon ja alarajaa tulisi tarkastella konsernikohtaisesti, ei yhtiökohtaisesti. Teknologiateollisuus ry esittää lisäksi, että investointihankkeet katsottaisiin hyvitykseen oikeutetuiksi, jos hanke on aloitettu 9.3.2023 jälkeen. Palkat, yleiskustannukset sekä korot ja muut rahoituskustannukset tulisi Teknologiateollisuus ry:n mukaan lukea hyvityksen perusteeksi kelpaaviksi kustannuksiksi. Jakson 2.8 teknologialistausta tulisi täydentää kattamaan mm. laitteistoiden ja komponenttien valmistuksen, toiminnan ja käytön kannalta välttämättömät tuotteet, järjestelmät ja komponentit. Myös verkkosähköllä tuotettu vety tulisi hyväksyä verohyvityksen piiriin.

VTT Technical Research Centre of Finland pitää hallituksen esitystä eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtävien investointien verohyvityksestä kannatettavana ja oikean suuntaisena. Uusiutuvan lämmön tuotannon lisääminen, liikennesektorin uusiutuvat energianlähteet, sekä energiavarojen käyttöönotto ovat VTT:n mukaan tärkeässä roolissa energia- ja liikennesektorien puhtaan energian siirtymässä ja päästövähennyksissä, joten hyvityksen kohdistaminen niille on perusteltua. Bioenergian mahdolliseen lisäkäyttöön kohdistuvien tukien kohdalla on VTT:n mukaan syytä tarkastella vaikutusta maankäyttösektorin nielun tilaan, sillä maankäyttösektorin nielun pieneneminen vaikeuttaa edelleen päästötavoitteiden saavuttamista. Vähennyksen myöntämiseksi hankkeiden tulee

valmistua 36kk sisällä tuen myöntämisestä. VTT:n mukaan aikataulun ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa esimerkiksi ympäristövaikutusten huolelliseen arviointiin. Jos tuki rajataan vain isoille, vähintään 50M€ hankkeille, voi 36kk aikataulu olla melko tiukka. Lisäksi VTT:n mukaan esim. EU:n kestävyyskriteerit (DA 1184, DA 1185) uusiutuvalla vedylle ovat monimutkainen kokonaisuus, ja kriteerien täyttäminen voi edellyttää toimitusketjun toimijoiden yhdenaikaisia investointeja, mikä voi pidentää hankkeiden suunnittelu-aikaa.

Flexens Oy Ab pitää lakiehdotusta tärkeänä askeleena ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisessä. Flexens Oy Ab toteaa, että Suomen kilpailukyvyn kannalta olisi tärkeää, että verotuen ehtona ei olisi 100% RFNBO-tuotanto, sillä Suomeen sijoittuvat vihreän vedyn projektit hyötyvät huomattavasti maanlaajuisesta vähähiilisestä sähköverkosta, jota voidaan osittain hyödyntää uusiutuvien energialähteiden tukena. Yhtiön suosituksena verotuen ehdoksi olisi, että valtaosa (esimerkiksi 51%) lopputuotteesta olisi RFNBO-määritelmän mukaista tuotantoa, mutta sen rinnalla mahdollistettaisiin myös vähäisessä määrin muita vähähiilisiä ratkaisuja.

Fortum Oyj pitää verohyvitystä tarpeellisenä ja katsoo sen olevan ratkaisevassa asemassa uusien investointiprojektien edistämiseksi sekä yksityisen pääoman houkuttelemiseksi Suomeen. Fortum toteaa, että Business Finlandilla tulee olla riittävät resurssit ja asiantuntemus hakuprosessin sujuvaksi ja tehokkaaksi toteuttamiseksi. Fortumin mukaan vaatimus siitä, että hakemukset on kokonaisuudessaan valmisteltava ja toimitettava vuoteen 2025 mennessä, asettaa haasteita, sillä suuriin investointeihin liittyvä päätöksenteko 12 kuukauden kuluessa voi olla vaikeaa. Lisäksi vaatimus siitä, että projektit on saatettava loppuun 36 kuukauden kuluessa, asettaa haasteita. Fortum pyytää selvennystä muun muassa siihen, kuinka yrityksen tulee osoittaa, että investointi ei voisi edetä ilman verotukea sekä siihen, ovatko Mankala-yhtiöiden omistajat oikeutettuja investointihyvitykseen silloin, kun Mankala-yhtiö toteuttaa investointihyvityksen piiriin kuuluvan investoinnin. Fortum toteaa, että verohyvityksillä on vaikutusta minimiverosääntelyn mukaan laskettavaan veroasteeseen ja käytännössä verohyvityksen vaikutukset voivat yhdessä minimiveron kanssa nollaantua tai jopa vääristyä.

Green North Energy Oy näkee tärkeänä, että vihreän siirtymän hankkeiden toteutumista Suomessa edistetään. Green North Energy Oy pitää lakiluonnoksessa esitettyjä ehtoja hankkeiden toteutukselle tiukkoina, tehden erityisesti suurien hankkeiden osalta nämä kriteerit ensitähin haastavimmiksi. Yhtiö ehdottaa, että investointihyvityksen enimmäismäärän tulisi olla konsernitason, eikä yhtiökohtainen. Green North Energy Oy:n mukaan suora tukimuoto (esim. tuotanto-muotoinen) olisi parempi lähtökohta, sillä vähennys tehdään yhteisöverosta ja kohdistuu näin ollen ainoastaan voitollisiin investointeihin.

Helen Oy näkee, että verohyvitys on hyvä keino lisätä sähköä hyödyntäviä suuria teollisia investointeja ja samalla tukea puhtaan siirtymän teollisuuden rakentamista Suomessa. Helen Oy:n näkemyksen mukaan hiilidioksidin talteenottoinvestointi tulisi kuulua EU:n kriisi ja siirtymäjaksojen osalta teollisuuden vähähiilistäminen alle (2.6.) tai uusiutuvan energian tuotannon (2.5.1) alle, mikäli kyseessä on hiilidioksidin talteenotto bioenergialaitoksesta. Lisäksi investointihyvitykseen oikeuttaviin investointeihin tulisi lukea mukaan uusiutuvan energian lisäksi myös ydinenergia. Helen Oy:n näkemyksen mukaan olisi perusteltua, ettei vedyntuotantoa rajattaisi yksinomaan uusiutuvaan vetyyn, vaan mukana voisi olla myös vähähiilistä elektrolyysillä tuotettua vetyä. Myös vähähiilisen vedyn käytön tulisi olla hyväksyttyä. Helen Oy katsoo, että verohyvitys tulisi muotoilla tavalla, joka mahdollisimman vähän riippuisi yritysmuodosta tai esimerkiksi yrityksen kannattavuudesta. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi mahdollistamalla verohyvityksen siirto.

Kemijoki Oy nostaa lausunnossaan esiin, että koska Mankala-yhtiöt eivät pääsääntöisesti tee juurikaan voittoa, eivätkä juurikaan maksa yhteisöveroa, ne eivät voisi saada täysimääräistä investointihyvitystä, vaikka ehdotetun lain muut edellytykset täyttyisivätkin. Kemijoki Oy katsoo, että ehdotetun lain tulisi ottaa huomioon Mankala-yhtiöiden tekemät tukikelpoiset investointihankkeet esimerkiksi siten, että

investointihyvitys huomioitaisiin niiden osakkeenomistajien verotuksessa omistusosuuksien suhteessa. Vaihtoehtoisesti Mankala-yhtiöille tulisi luoda erillinen tukiohjelma.

Neste Oyj näkee positiivisena, että hallitus on lisäämässä puhtaan siirtymän hankkeiden tukemiseksi keinovalikoimaa olemassa olevien instrumenttien rinnalle. Neste ehdottaa, että vuosittaisen vähennyksen määrää kasvatettaisiin ainakin kahteenkymmeneenviiteen prosenttiin hyvityksen kokonaismäärästä. Neste arvioi, että muussa tapauksessa verotuen ohjaava vaikutus jää pieneksi, koska kymmenen prosentin vuosittainen vähennys on liian pieni vaikuttamaan suuren investoinnin kannattavuuteen. Neste katsoo, että kaikki palkat ja yleiskustannukset, jotka liittyvät investoinnin suunnitteluun ja toteutukseen tulee sisällyttää verotuen piiriin. Neste ehdottaa mallia, jossa laitoksen tulee olla valmis 60 kuukauden kuluessa investointihyvityksen myöntämispäivästä eli vuonna 2030. Vaihtoehtoisesti, jos ehdotuksessa halutaan pidäytyä kriisipuitteesta johtuvasta 36 kuukauden aikarajassa, Suomen tulisi hyödyntää kriisipuitteen sallimia ajallisia reunaehtoja täysimääräisesti. Esityksessä tulisi sallia tuen myöntäminen myös hankkeille, jotka on aloitettu 9.3.2023 tai sen jälkeen. Neste toteaa, että kyseessä on ehdotetussa muodossaan vähimmäisverolain mukaan palautuskelvoton verohyvitys. Hyvitys voi siksi johtaa veron laskentamekanismin vuoksi vähimmäisverolain nojalla huomattaviin täydennysveroihin, jotka suoraan pienentävät tuen taloudellista vaikutusta, jos verohyvitys käsitellään minimiverolainsäädännössä ”verojen” yhteydessä.

P2X Solutions Oy pitää ehdotettua verohyvitystä erittäin tervetulleena kannustimena edistämään vihreän siirtymän hankkeiden toteutumista Suomessa. P2X Solutions Oy toteaa, että Suomen etu olisi, että puitesääntöjen sallimat joustot hyödynnettäisiin siten, että malli tukisi mahdollisimman monen taloudellisesti järkevän ja teknologisesti toteuttamiskelpoisen vihreän siirtymän hankkeen etenemistä. P2X Solutions Oy pitää suurimpana haasteena vetyhankkeiden osalta verkkosähkön hyödyntämisen rajaamista mallin ulkopuolelle. Yhtiö katsoo, että Suomen ei tule ennakolta rajoittaa tuettavien hankkeiden piiriä liian korkeilla hankekohtaisilla ylärajoilla tai aikatauluilla, vaan mallin tulee mahdollistaa myös innovatiivisten kasvuyritysten investoinnit. P2X Solutions Oy pitää hankkeiden toteuttamiselle asetettua 36 kuukauden aikarajaa varsin lyhyenä ja toteaa, että sitä tulisi pystyä jatkamaan ilman sanktiota, mikäli viivästys johtuisi markkinoiden viivästyisestä, teknologian saatavuudesta tai luvituksesta johtuvista syistä. Yhtiön mukaan on oleellista, että hakuprosesseja varten tulisi varata riittävät viranomaisresurssit sekä Business Finlandissa että Verohallinnossa.

Suomen Malmijalostus Oy pitää Valtiovarainministeriön luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä tervetulleena ja odotettuna. Suomen Malmijalostus Oy näkee, että lakiesitysluonnoksen tulisi olla suoraan linjassa komission TCTF-tiedonannon kanssa siltä osin, että myös korkeamman tuen ns. 'c'-alueiden korotetut tuki-intensiteetit otetaan täysimääräisinä käyttöön. Yhtiön mukaan luvun 4 mukaista ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta strategisille aloille suuntautuvaa investointien verohyvitystä tulisi voida käyttää samaan hankkeeseen, johon on saatu EU:n kriisi- ja siirtymäpuitteiden jakson 2.8 mukaista suoraa tukea kuitenkin siten, että minkään sovellettavan säännöksen mukainen enimmäistukimäärä tai enimmäistuki-intensiteetti ei ylitä.

Suomen Voima Oy pitää lakiesityksen tavoitetta myönteisenä, mutta pitää valitettavana, että investointihyvitys ei sovellu Mankala-yhtiöille. Suomen Voima Oy pyytää muuttamaan lakiesitystä siten, että investointihyvitys toimisi myös Mankala-yhtiöille tai luomaan kokonaan uuden tuki-instrumentin, joka soveltuu Mankala-yhtiöille.

UPM-Kymmene Oyj kannattaa vahvasti verohyvityksen perustamista investointien vauhdittamiseksi. UPM katsoo, että investointikohtaista 50 miljoonan euron rajaa tulisi laskea ja yhtiö ehdottaa investointikohtaiseksi alarajaksi 1 miljoonaa euroa. Lakiluonnoksen pykälät 17 ja 18 sisältävät 14 §:ssä tarkoitettuja uusiutuvaan vetyyn liittyviin vähähiilistämishankkeisiin liittyviä lisäkriteereitä. UPM:n mukaan pykälän 14 perusteluissa olisi tarpeen selventää, ettei näitä kriteereitä sovelleta sähköistämishankkeisiin,

joihin joiltain osin liittyy vedyn käyttöä. EU:n kriisi- ja siirtymäpuitteiden mukaan sähköistämishankkeiden osalta on ratkaisevaa, että kasvihuonepäästöt alenevat vähintään 40 % investoinnin johdosta eikä Suomen tule kansallisesti asettaa tätä tiukempia kriteereitä. UPM ehdottaa, että lakiluonnoksen lukua 3 ("Investoinnit teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseen ja energiatehokkuustoimenpiteisiin") täydennetään sisällyttämällä siihen mahdollisuus käyttää verkkosähköä. Tukea on voitava myöntää kriisi- ja siirtymäpuitteissa mahdollistetulla tavalla myös teollisuuden vähähiilistämistä koskevaan investointiin, jossa käytetään sähköstä tuotettua vetyä. Suomalaisen vetyteollisuuden näkökulmasta olisi tärkeää, että EU:n kriisi- ja siirtymäpuitteiden 2.6. kriteeriä sovelletaan siinä laajuudessa kuin se on mahdollista. Hallituksen esitysluonnoksen pykälien 11 ja 16 mukaan "investointihyvitys voidaan myöntää vain sellaisille hankkeille, jota yhtiö ei toteuttaisi lainkaan tai jonka se toteuttaisi rajoitetusti tai eri tavalla ilman investointihyvitystä". UPM:n mukaan lakia ja sen perusteluita on tarpeen täsmentää kyseisen vaatimuksen osalta.

Valio Oy pitää hyvänä, että Suomi omalta osaltaan auttaa suomalaisyrityksiä vihreän siirtymän investointien rahoituksessa sekä kilpailussa. Valio toteaa, että koska ehdotus painottuu vain erittäin suuriin investointeihin, sillä käytännössä rajataan pois suuri määrä tärkeitä investointeja, esimerkiksi ruoka-alan investointeja. Valio pitää 50 miljoonan euron alarajaa liian korkeana ja katsoo, että alarajaa tulee alentaa merkittävästi, jotta sen käyttökelpoisuus yritysten näkökulmasta kasvaisi. Valio esittää, että investointikustannukseen laskettaisiin yksittäisen investointikohteen lisäksi myös tuen myöntämisedellytykset täyttävä investointiohjelma, joka mahdollistaisi tuen laajemman hyödyntämisen. Valio pitää erityisen tärkeänä, että uusiutuvan energian tuotantoon tai varastointiin liittyvät biokaasuinvestoinnit sisältyvät investointihyvityksen piiriin. Verohyvitystä tulisi saada ns. laitospakettiin, ei ainoastaan yhteen saman sijainnin laitokseen. Valio katsoo, että investointihyvityksen tiukka käyttöönottoaikataulu vähentää mahdollisuuksia investointihyvityksen hyödyntämiseen, sillä isojen investointien toteuttaminen vie usean vuoden aikaa.

Vantaan Energia Oy näkee verohyvitysohjelman tarpeellisenä askeleena suomalaisen teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseksi ja ilmastoneutraaliin talouteen siirtymiseksi. Teknisten nielujen edistämisen ollessa yksi hallituksen ilmastopolitiikan kärkiteemoista, Vantaan Energia Oy haluaa painottaa, ettei pelkän tuotantokapasiteetin edistäminen riitä varmistamaan hiilen talteenotto-, hyödyntämis-, ja varastointihankkeiden toteutumista Suomessa. Täten myös hiilidioksidin talteenotto-, hyödyntämis-, ja varastointihankkeet tulisivat sisällyttää verohyvityksen piiriin teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseksi. Vantaan Energia Oy ehdottaa, että verohyvitysohjelman tulisi lisäksi sallia pisin mahdollinen määräaika hankkeiden toteuttamiselle.

Professori Juha Lindgren toteaa, että huomioon ottaen HE-luonnoksessa ehdotetun sääntelyn ilmasto- ja ympäristöpoliittiset sekä kauppa-, kilpailu- ja kasvupoliittiset tavoitteet, sitä voidaan pitää erittäin tärkeänä ja tavoiteltavana osana lainsäädäntöä. Lindgren viittaa lain 27 §:ään ja toteaa, että esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa ei avata sisältöä ja tarkoitusta tarkemmin kuin mitä pykälässä on säädetty ja lainsäätäjän tulisi kirjoittaa näkyviin tarkemmin perustelut koskien ilmeisiä eroja lainkohtien ja niiden tavoitteiden välillä. Myös lain 28 §:n osalta Lindgren toteaa, että on tärkeää selkeyttää säännöksen sisältöä ja perusteluja. Lisäksi Lindgren katsoo lain 29 §:n säännöksen investointihyvityksen vähentämiseen liittyvästä verotusmenettelystä olevan suppea.

Professori Kalle Määttä toteaa, että tarkkarajainen soveltamiskynnys helpottaa kiistatta lain soveltamista, ja koska kynnys on viritetty korkealle, se pidättelee verotulojen menetyksiltä; jossain määrin, muttei kokonaan. Määttän mukaan 20 vuoden määräaika investointihyvityksen käytölle on teoriassa ennakoitavuutta parantava elementti, mutta käytännössä se on melko varmasti tuomittu epäonnistumaan poliittisten ja taloudellisten suhdanteiden muuttuessa. Määttä toteaa, että on kyseenalaistettavissa, miten hyvin investointihyvitys sellaisenaan sopii ja soveltuu suomalaiseen verojärjestelmään. Määttän mukaan vaarana on, että investointihyvityksestä muodostuu pelkkä investointisubventio ilman, että siitä koituisi taloudellista hyötyä.

Professori Pekka Nykänen toteaa, että tuen mittakaava on varsin suuri ja se kohdistetaan vain suuriin vihreäsiirtymän investointeihin. Hallituksen esityksen luonnoksessa ei esitetä arviota siitä, paljonko tuki todennäköisesti lisäisi sääntelyn kohteena olevia vihreitä investointeja. Nykäsen mukaan investointihyvityksen kanssa ollaan jo myöhässä, jotta sen tavoitteet voisivat toteutua tehokkaasti. Uusien suurten investointihankkeiden käynnistämisen kannalta aikaikkuna on hyvin kapea ja voi olla, että tuki kohdistuu käytännössä vain jo päätettyihin investointeihin, jotka tehtäisiin verotuesta riippumatta. Nykäsen mukaan esitysluonnos jättää olennaisesti epäselväksi sen, miksi investointihyvityksen muodossa annettavaa verotukea ollaan ottamassa käyttöön, kun sen todennäköiset vaikutukset investointien tekemiseen ja siten myös ympäristöön ja ilmastoon lienevät suhteellisen pienet ja niiden suuruutta on ylipäättään hyvin vaikea arvioida. Nykänen toteaa, että hyvityksen saaminen voi johtaa siihen, että konsernin verotaso alittaa Suomessa 15 %, mikä johtaa puolestaan vähimmäisverosääntelyn soveltamiseen ja kotimaisen täydennysveron perimiseen. Nykänen katsoo, että esitysluonnoksen mukaisen investointihyvityslain 27 ja 28 §:n säännöksiä omistajanvaihdoksista ja yritysjärjestelyistä tulisi perustella tarkemmin. Nykänen nostaa esiin, että esitysluonnoksen mukaisessa investointihyvityslaisissa ei ole lainkaan säännöksiä siitä, miten verovelvollisen Rahoituskeskukselle tekemään hakemukseen annettuun päätökseen haetaan muutosta tai saako päätöksestä ylipäättään hakea muutosta. Säännöksiä ei ole myöskään siitä, miten takaisinperintää koskevaan päätökseen haetaan muutosta. Nykänen pitää erittäin tärkeänä, että verovelvollisen oikeusturvaa koskeviin kysymyksiin otetaan selkeästi kantaa mahdollisesti annettavassa hallituksen esityksessä.

Assistant Professor Moritz Scherleitner toteaa, että se, halutaanko esityksessä ehdotettu investointihyvitys ottaa käyttöön, ja millä laajuudella, on ennen kaikkea veropolitiinen päätös, johon hallitus on löytänyt selkeän vastauksen kevään 2024 kehysriihineuvotteluissa. Esityksessä ehdotettua toimenpidettä voidaan Scherleitnerin mukaan pitää periaatetasolla ymmärrettävänä nykyisessä tilanteessa, jossa päätöksiä joudutaan tekemään pikaisesti eikä merkittäviä muita vaihtoehtoja toisaalta ole paljoa käytettävissä. Scherleitner ei näe oikeudellisia esteitä. Hän toteaa kuitenkin samalla, että verokannustimien hyöty/kustannussuhde on ylipäänsä vaikea aihepiiri, josta ei ole riittävästi tietoa saatavilla.

Senior Fellow Timo Viherkenttä toteaa, että luonnoksen taustalla olevat tavoitteet ovat myönteisiä. Viherkenttä katsoo, että kun otetaan huomioon ne positiiviset ulkoisvaikutukset, joita vihreään siirtymään liittyvillä investoinneilla voi olla, tällaisiin kohdistuville valtion tukitoimille voidaan yleisellä tasolla nähdä perusteltuja syitä. Nyt kaavailtu tuki voisi kuitenkin Viherkentän mukaan mennä suurelta osin päästökauppasektorille, jolloin suoria ilmastovaikutuksia ei synny. Viherkenttä toteaa yleisesti, että tuki on soveltuessaan varsin tuntuva, mikä voi myös merkitä sitä, että verotuloja menetetään enemmän kuin tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi. Kannustamisajatuksen ja valtiontaloudellisten syiden vuoksi Viherkenttä pitää erittäin tärkeänä ratkaisua, jonka mukaan tuki koskisi vain uusia investointeja. Hän ei pidä mahdollisena 36 kuukauden valmistusvaatimuksen pidentämistä esimerkiksi 48 kuukauteen. Viherkentän mukaan on vaikeaa vakuuttua ehdotetun verotuen järkevyydestä suoriin tukiin verrattuna. Viherkenttä toteaa, että hyvityksen venyminen minimissään 10 ja enimmillään 20 vuodelle on pitkä ajanjakso, joka keventää ajoituksellisesti valtiontaloudellista räsitusta, mutta samalla se heikentää kannustinvaikutusta ja lisää hallinnollista taakkaa. Viherkentän mukaan epätavallinen hallintomalli on valtiontaloudellisten perusteiden ja aidosti vaikuttaviin hankkeisiin kohdistamisen lisäksi yksi syy, jonka vuoksi 50 miljoonan vähimmäiskoko hankkeille on perusteltu. Lisäksi yksi merkityksellinen kysymys koskee Viherkentän mukaan yhteisöveron kuntaosuutta. Ilman erityissääntelyä hyvitys vähentää kuntaosuutta tavalla, joka helposti kohdentunee kuntien kesken toisin kuin itse hanke.